

**Salgótarján Megyei Jogú Város
Polgármestere**

Ikt. szám: 11125-4/2024.

Beszámoló

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2023. évi ellátásáról

Tisztelt Közgyűlés!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése kimondja, hogy a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít, amelyet meg kell küldeni a gyámhatóságnak. Az értékelés kötelező tartalmi elemeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet szabályozza.

A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított 30 napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé. Javaslát esetén azokat a települési önkormányzat 60 napon belül érdemben megvizsgálja, és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja a gyámhatóságot.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2023. évi ellátásáról szóló beszámolót a Polgármesteri Hivatal Hatósági Irodája, a Salgótarján és Térsége Egészségügyi-Szociális Központja, valamint a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Igazságügyi Osztálya tájékoztatása alapján készítette el a Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási és Szervezési Irodája.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést a beszámoló megtárgyalására és a határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2023. évi ellátásáról szóló beszámolót az 1. melléklet szerint elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: Fekete Zsolt polgármester

Salgótarján, 2024. május 10.

Fekete Zsolt
polgármester

Beszámoló

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2023. évi ellátásáról

Tartalom

I. Bevezetés	3
I.1. Jogsabályi háttér	3
I.2. Demográfiai adatok	3
II. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások	5
II.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, hátrányos/halmazottan hátrányos helyzet megállapítása	5
II.2. Gyermekétkeztetés (Intézményi és szünidei gyermekétkeztetés)	5
II.3. Egyéb pénzbeli és természetbeni juttatások	8
III. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata által biztosított személyes gondoskodás nyújtó ellátások bemutatása	10
III.1. Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata	10
III.1.1. Család- és Gyermekjóléti Szolgáltatás	10
III.1.2. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ személyi és tárgyi feltételei	11
III.1.3. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ statisztikai adatai, tevékenységei	12
III.1.4. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ szakmai tevékenységére vonatkozó statisztikai adatok	15
III.1.5. Veszélyeztetettségi okok	16
III.1.6. Kezelt probléma típusa és az ellátottak számának alakulása	18
III.1.7. Észlelő – és jelzőrendszerek	19
III.1.8. Együtműködés a jelzőrendszer tagjaival	19
III.1.9. Család- és Gyermekjóléti Központ által biztosított speciális szolgáltatások	20
III.1.10. Válsághelyzetben lévő várandós kiskorú gondozása	22
III.1.11. Családjából kiemelt gyermekek szüleinek gondozása	22
III.2. Gyermek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása	23
III.2.1. Bölcsődéi ellátás	23
III.2.2. Családok Átmeneti Otthona	24
III.2.3. Gyermek Átmeneti Otthona	26
IV. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai	28
V. Bűnmegelőzéssel kapcsolatos feladatok	29
VI. Pártfogó felügyelői feladatok, jogi segítségnyújtás, áldozatsegítés	31
VII. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata együtműködései	33
VIII. Jövőre vonatkozó elképzelések, célok meghatározása	35

I. Bevezetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban Gyvt.) 96. § (6) bekezdése kimondja, hogy a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a Gyvt-ben foglalt kötelezettségnek eleget téve, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásában résztvevő szakemberek bevonásával készítette el beszámolóját.

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermeknevelésben, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít számukra. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Városunkban a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

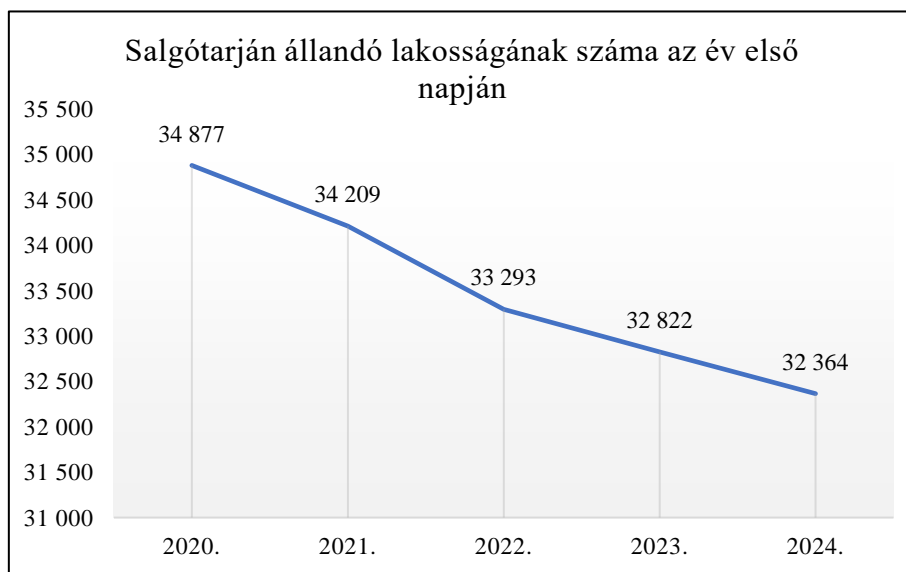
I.1. Jogsabályi háttér

- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.)
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.)
- A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet (Gytr.)
- Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a szociális ellátásokról szóló 6/2015. (II. 19.) önkormányzati rendelete,
- Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a helyi járáti tanulói bérlettámogatásról szóló 40/2022. (XI.29.) önkormányzati rendelete,
- Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 5/2023. (III.30.) önkormányzati rendelete.

I.2. Demográfiai adatok

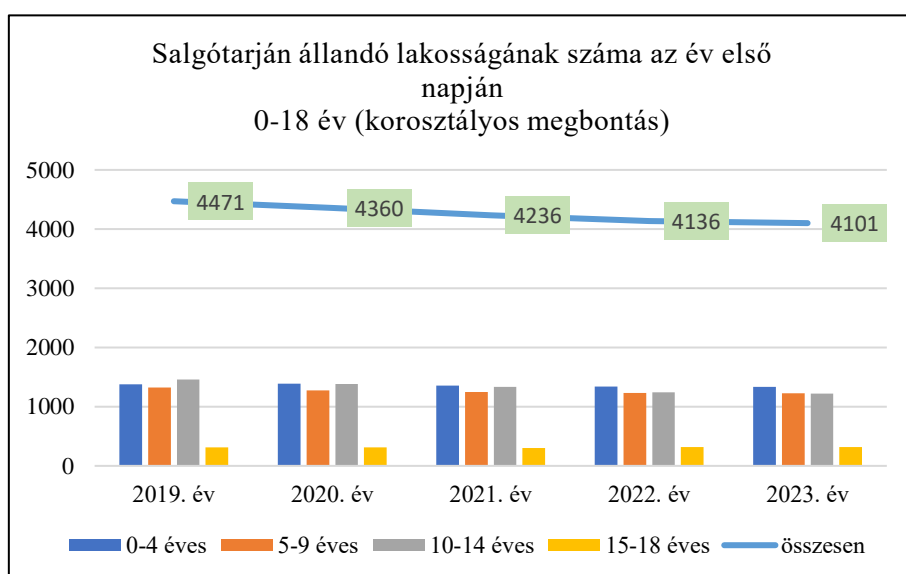
Salgótarján Nógrád vármegye legnagyobb lélekszámú települése, népességét tekintve Szekszárd után a második legkisebb megyeszékhely Magyarországon. Az országos tendenciákkal párhuzamosan Salgótarján népessége is folyamatosan csökken. Bár a csökkenés mértéke irányában hasonló a járási, vármegyei és országos változásokhoz képest, de a mértéke mindegyiket jelentősen meghaladja, azaz Salgótarján népessége gyorsabban és erőteljesebben csökken.

A Belügyminisztérium Nyilvántartások Vezetéséért Felelő Helyettes Államtitkárság oldalán közzétett adatok alapján jól látható, hogy 2020. január 1. és 2024. január 1. között több mint 2 500 fővel csökkent Salgótarján lakónépessége.¹

A negatív tendencia a 18 év alatti korosztálynál is megjelenik. A Központi Statisztikai Hivatal adataiból látszik, hogy az elmúlt öt évben a 0-18 éves korosztály száma mintegy 370 fővel csökkent az elmúlt öt évben.²

	0-4 éves (fő)	5-9 éves (fő)	10-14 éves (fő)	15-18 éves (fő)	összesen (fő)
2019. év	1376	1321	1461	313	4471
2020. év	1388	1274	1383	315	4360
2021. év	1355	1248	1333	300	4236
2022. év	1341	1234	1245	316	4136
2023. év	1334	1228	1219	320	4101

¹ Forrás: <https://www.nyilvantarto.hu/hu/>

² Forrás: www.ksh.hu

II. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások

II.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, hátrányos/halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult az a törvényes képviselő, ahol a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg családban nevelt gyermek esetében 47.025 Ft-ot, egyedülálló szülőként, tartósan beteg gyermek esetében, nagykorúvá vált fiatal felnőtt, illetve családbafogadott gyermek esetében nem haladja meg: 51.300 Ft-ot. Gyámolt gyermek esetében csak a gyermek megélhetését szolgáló jövedelmet (családi pótlék, gyermektartási díj, árvaellátási díj) lehet figyelembe venni a kedvezmény megállapításakor.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek a gyermekétkeztetést kedvezményesen veheti igénybe, illetve egyéb, természetbeni juttatásokra is jogosult. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság esetében a megállapítás gyermekenként történik. A jogosultak minden év augusztusában és novemberében pénzbeli támogatásra jogosultak. A támogatás összege: rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak esetében alap összegű támogatás: 6.000 Ft/fő, hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 6.500 Ft/fő. A támogatás összegét a központi költségvetés teljes egészében megtéríti.

2023. december 31-én 884 fő volt jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ebből 847 fő jogosult a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetre (62 fő hátrányos helyzetű, 785 halmozottan hátrányos helyzetű).

Augusztus hónap vonatkozásában 964 fő volt a támogatásban részesülők száma az igényelt pénzbeli támogatás összege: **6.219.000 Ft** (kiskorú gyermek alapösszegű: 93 fő, nagykorú gyermek alapösszegű: 1 fő; kiskorú gyermek emelt összegű: 842, nagykorú gyermek emelt összegű: 28 fő).

November hónap tekintetében 864 fő volt a jogosultak száma az igényelt pénzbeli támogatás összege: **5.568.500 Ft** összegű (kiskorú gyermek alapösszegű: 95 fő, nagykorú gyermek alapösszegű 0 fő; kiskorú gyermek emelt összegű: 748 fő, nagykorú gyermek emelt összegű: 21 fő).

II.2. Gyermekétkeztetés (Intézményi és szünidei gyermekétkeztetés)

Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

- a) a bölcsődében, mini bölcsődében,
- b) az óvodában,
- c) a nyári napközis otthonban,
- d) az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,
- e) az általános iskolai és – ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik – a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,
- f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)–f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],

g) a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde, mini bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4)

bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata az intézményi gyermekétkeztetés keretében biztosítja

– a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkezést, a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkezést,

– a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkezést.

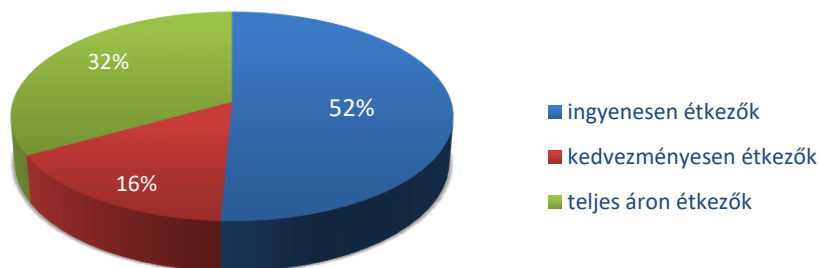
Intézményi gyermekétkeztetésben részesülhet az iskolában az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe.

2023 évben az ingyenes és kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülők száma az alábbiak szerint alakult³:

Ingyenes és kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülők száma 2023-ban								
Jogcím	Bölcsőde	Óvoda	Ált.iskola	Gimnázium	Szakközép iskola	Szakiskola	Kollégium	Összesen
Kedvezményes étkezés 50%								
3 v több gyermeces családban élő gyermek			245	19	0		2	266
Tartósan beteg v. fogyatékkal élő gyermek			134	7	0	11	0	152
Rendszeres gyermekvéd. kedvezményben részesülő gyermek				2	0	0	11	13
Összesen:	0	0	379	28	0	11	13	431
Ingyenes étkezés 100%								
Tartósan beteg v. fogyatékkal élő gyermek	2	47						49
Rendszeres gyermekvéd. kedvezményben részesülő gyermek	1	170	456		0		54	681
Nevelésbe vették v. utógondozott	0	1	2		0		1	4
1 főre jutó jövedelem miatt	10	499						509
3 v több gyermeces családban élő gyermek	4	129						133
Összesen:	17	846	458	0	0	0	55	1376
Teljes áron étkezők								
Összesen:	3	58	711	71	0	1	6	850
Összes étkező:	20	904	1548	99	0	12	74	2657

³ Forrás: Salgótarjáni Költségvetési Szervek Gazdasági Szolgálat

Gyermekétkeztetésben részesülők megoszlása 2023.évben

Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása (a továbbiakban: Társulás) fenntartásában működő Százszorszép Bölcsődére vonatkozóan, 2023. évben az ingyenes és kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülők száma az alábbiak szerint alakult:⁴

2023. évben 40 fő kisgyermeket vettek fel a bölcsődébe, közülük 26 fő (65 %) salgótarjáni, 14 fő (35 %) vidéki volt.

2023. évben a bölcsődei gondozásért a gyermekek 75 %-a után fizetett térítési díjat a szülő.

A bölcsődében étkező gyermekek 31 %-a után fizettek térítési díjat, a gyermekek 69 % után 100% kedvezményre voltak jogosultak a szülő. (A kedvezményre jogosultak aránya a 2022. évi adatokhoz képest 2 %-kal emelkedett.)

2023. évben a bölcsődében ingyenesen étkező gyermekek megoszlása a kedvezményre való jogosultság szempontjából:

Az ingyenesen étkezők 65 %-a a háztartásban egy főre jutó alacsony jövedelem miatt jogosult a kedvezményes étkezésre (ez az arány 2022-ben 53 % volt.)

⁴ Forrás: Százszorszép bölcsőde

A települési önkormányzatnak - szünidei gyermekétkeztetés keretében - a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkeztést biztosítani kell a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére. A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

A szünidei gyermekétkeztetés megszervezése jegyzői hatáskörben, gyámhatósági eljárás keretén belül 2023. évben a Salgótarján Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Hatósági Irodája végezte.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29.) Kormányrendelet 13/A §-ai és 13/B §-ai szerint a települési jegyző írásban értesítette a szülőt az évközi tanítási szünet (őszi, téli tavaszi) valamint a nyári szünet időtartamára eső szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségéről, az igénybevétel módjáról, biztosításának időtartamáról, helyszínéről. A tájékoztatóval egyidejűleg megküldte a kormányrendelet 7. számú mellékletét, melyben a kérelmező nyilatkozik az igénybevételről. A nyilatkozaton a szülő/törvényes képviselő megjelölhette azt, hogy mely munkanapon kérné az étkeztést, esetleges diétás étrend biztosítását, illetve megjelölhette azt az intézményt, ahonnan elviheti az ebédet. A déli meleg főétkeztés biztosítása három iskolában zajlott. (SÁI Arany János Tagiskola, SÁI Bóna Kovács Károly Kollégium, SÁI Petőfi Sándor Tagiskola).

A szülők/törvényes képviselők a nyilatkozatukat a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatán nyújthatták be a tájékoztatóban megjelölt időpontig. A nyári szünet ideje alatt, bármikor benyújtható volt a nyilatkozat.

2023. év tavaszi szünetében (2 munkanapra) 14 fő kérelmezte a déli meleg főétkeztést, 28 adag meleg étel került kiosztásra. Ez összesen 36.236.-Ft.

2023. év nyári szünetében (43 munkanapra) 117 fő kérelmezte a déli meleg főétkeztést, 5.665 adag meleg étel került kiosztásra. Ez összesen 7.331.247.-Ft.

2023. év őszi szünetében (2 munkanapra) 19 fő kérelmezte a déli meleg főétkeztést, 76 adag meleg étel került kiosztásra. Ez összesen 98.354.-Ft.

2023. év téli szünetében (8 munkanapra) 17 fő kérelmezte a déli meleg főétkeztést, 136 adag meleg étel került kiosztásra. Ez összesen 176.002.-Ft.

A gyermekétkeztetés és a szünidei gyermekétkeztetés lebonyolítását a Salgótarjáni Költségvetési Szervek Gazdasági Szolgálat (a továbbiakban: KIGSZ) végezte, különös figyelemmel a diétás étrend biztosítására.

II.3. Egyéb pénzbeli és természetbeni juttatások

Tanulói bérlet támogatás

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a helyi járáti tanulói bérlet támogatásról szóló 40/2022. (XI.29.) önkormányzati rendeletben szabályozott, jogosultsági feltételek alapján tanulói helyi járáti bérlet támogatást állapítható meg a Salgótarjáni Általános Iskola és Kollégiummal tanulói jogviszonyban álló gyermekek részére.

A bérlet támogatás havonta kerül megállapításra, a Salgótarjáni Általános Iskola és Kollégiuma által megküldött (iskolánkénti) lista alapján. A tanulói bérletek átadásáról a KIGSZ gondoskodik, minden hónap 5. napjáig.

2023. évi bérlet támogatás

Hónap	Fő	Összesen
Január	152	331.360.-
Február	151	329.180.-
Március	159	346.620.-
Április	159	346.620.-
Május	162	353.160.-
Június	164	357.520.-
Szeptember	129	281.220.-
Október	156	340.080.-
November	165	359.700.-
December	170	370.600.-
ÖSSZESEN	1567	3.416.060.-

Iskolakezdéshez nyújtott települési támogatás

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a szociális ellátásokról szóló 6/2015. (II. 19.) önkormányzati rendeletben szabályozott, jogosultsági feltételek alapján az iskolakezdéshez nyújtott települési támogatás a családok részére a tanévkezdéssel kapcsolatos többletköltségekhez nyújtott egyszeri pénzbeli támogatás.

A családokat egyre jobban megterhelő kiadások csökkentése érdekében új támogatási formaként, egyszeri iskolakezdési támogatás került bevezetésre 2022. szeptember 1. napjától. A döntés értelmében az iskolakezdéshez nyújtott települési támogatás a családok részére a tanévkezdéssel kapcsolatos többletköltségekhez nyújtott egyszeri pénzbeli támogatás. A jogosult köre a salgótarjáni bejelentett lakóhellyel rendelkező és életvitelszerűen Salgótarjánban élő szülő vagy más törvényes képviselő, akinek saját háztartásában nevelt gyermeke a tárgyév szeptemberében kezdődő tanévben 1-8. évfolyamon nappali rendszerű oktatásban vesz részt, és családjában az egy főre jutó havi jövedelem a kérelmező nyilatkozata alapján a nettó 250.000, -Ft-ot nem éri el. Az iskolakezdéshez nyújtott települési támogatás egy gyermekre tekintettel évente egy alkalommal állapítható meg. Az iskolakezdéshez nyújtott települési támogatás gyermekenkénti összege 5.000 Ft. Az iskolakezdéshez nyújtott települési támogatás iránti kérelem tárgyév július 1-től szeptember 30-ig nyújtható be.

Iskolakezdéshez nyújtott települési támogatásban 2023. évben 2.350.000 Ft került kiutalásra melyből 302 családban, 470 gyermek részesült.

III. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata által biztosított személyes gondoskodás nyújtó ellátások bemutatása

III.1. Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata

III.1.1. Család- és Gyermekjóléti Szolgáltatás

A családsegítés feladatait a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.), a gyermekjóléti szolgálat és központ feladatait pedig a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) tartalmazza.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a szociális, gyermekjóléti szolgáltatásokat és feladatokat társulási keretek között látja el, a Társulás fenntartásában lévő Salgótarján és Térsége Egészségügyi-Szociális Központja (a továbbiakban: ESZK) útján biztosítja.

Az ESZK számára meghatározott feladatoknak és hatásköröknek az intézmény szakmai szervezeti egységei közötti megosztásáról az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata (a továbbiakban: SZMSZ) alapján az igazgató gondoskodik. Az ESZK szervezeti egységeit intézményegység-vezetők irányítják, akiket pályázat útján az igazgató bízta meg. Az ESZK SZMSZ-e 2022. évben átdolgozásra került, melyet Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása Társulási Tanácsának Szociális Bizottsága a 10/2022. (XI.07.) SzBh. határozatával hagyott jóvá.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai programját Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása Társulási Tanácsának Szociális Bizottsága a 9/2022. (IX.28.) SzBh. határozatával hagyta jóvá.

A gyermekjóléti alapellátás feladatait a szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzés alapján két önálló szakmai egység látja el:

- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és a
- Család- és Gyermekjóléti Központ.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Az ESZK Család- és Gyermekjóléti Központja, valamint Szolgálat a gyermekjóléti alapellátás keretein belül a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást a tárgyévben a térség 29 településén látta el, lefedve ezzel a teljes salgótarjáni járást.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint Központ szolgáltatásainak biztosításával a működési területünkön élő, szociálisan hátrányos helyzetű, egészségügyi, mentálhigiénés állapotuk, egyéb krízishelyzet miatt segítséget igénylő személyek, családok, gyermekek számára - az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése - a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése, illetve elősegítése céljából komplex segítség, illetve szolgáltatások nyújtása.

Az ESZK a gyermekek törvényben foglalt jogainak érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez és megszüntetéséhez nyújt széleskörű szociális munkát.

A segítségnyújtás főbb formái között információ közvetítés, tanácsadás, ügyintézés, érdekvédelem, mentális gondozás, életviteli tanácsadás szerepel. A családgondozás a családban

jelentkező működési zavarok megoldása érdekében folyik, melynek fő módszere az egyéni esetkezelés és a csoportos szociális munka.

III.1.2. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ személyi és tárgyi feltételei

2023-ban összesen 41 fő főállású dolgozó és 1 fő megbízási szerződéssel foglalkoztatott dolgozó állt alkalmazásban az ESZK-nél.

Főállású dolgozók:

- 2 fő intézményegység- vezető,
- 18 fő családsegítő,
- 10 fő eszményedzser,
- 1 fő szociális diagnózist készítő eszményedzser
- 8 fő óvodai-iskolai szociális segítő,
- 2 fő szociális asszisztens.

Speciális szolgáltatásokat végzők:

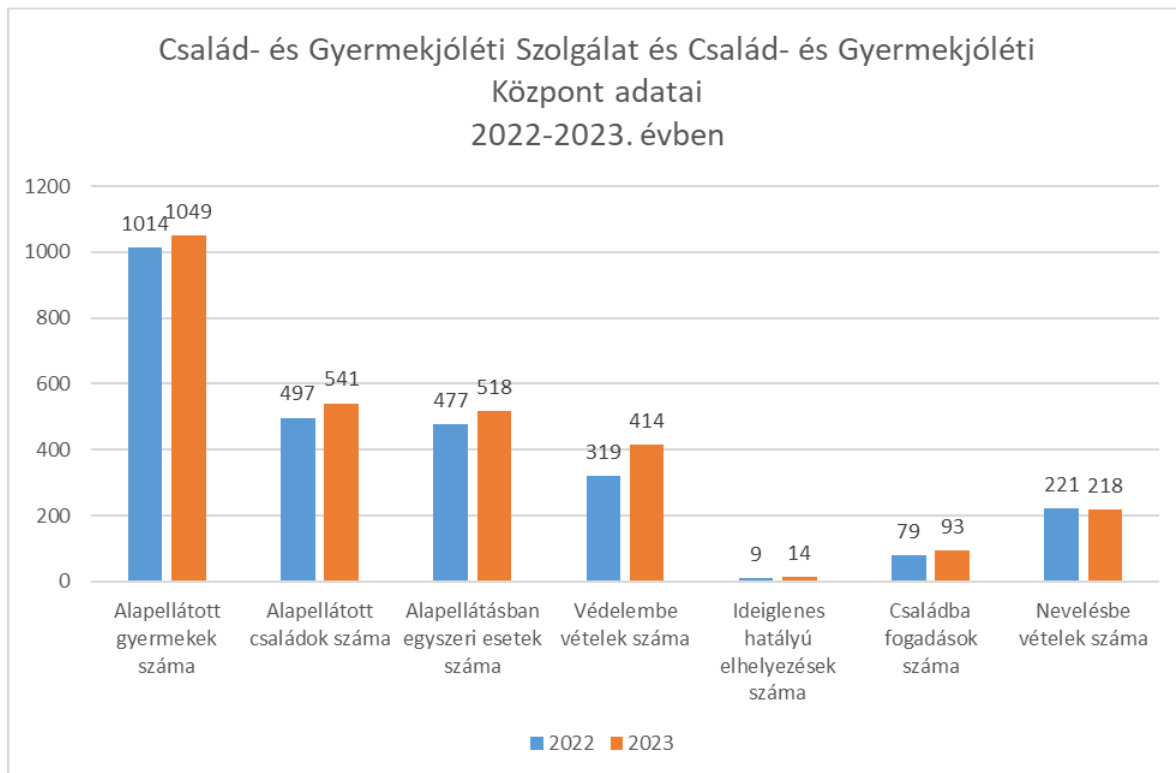
- 2 fő utcai szociális munkás
- 2 fő fogyatékoságügyi tanácsadó
- 1 fő kórházi szociális munkás
- 1 fő fejlesztőpedagógus
- 2 fő kapcsolattartási ügyeletes
- 1 fő jelzőrendszeri tanácsadó
- 1 fő jelzőrendszeri felelős, mindegyik kolléga osztott munkakörben látja el a speciális feladatokat.
- A készenléti szolgálatot a salgótarjáni eszményedzserek és családsegítők látják el, heti váltásban.

Az ESZK székhely épületének második emeletén található a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ.

A gyermekjóléti és a gyermekvédelmi ágazat működésének átláthatósága, a hatékonyság javítása, a gyorsabb, hatékonyabb szakmai kommunikáció és feladatellátás érdekében, valamint az adminisztrációs terhek és a papíralapú kommunikáció csökkentése érdekében a Gyvt. 135. § (3) bekezdése alapján 2021. március 1-től bevezetésre került a Gyermekünk védelmében Informatikai Rendszer (a továbbiakban: GYVR). 2023-ban a gyakorlati adminisztrációs munka is ezen a felületen zajlott.

Minden főállású szakdolgozó rendelkezik laptop-pal munkájának megkönnyítése céljából, valamint saját használatú munkahelyi mobiltelefonnal; továbbá 2 intézményi gépjármű segíti a szakmai egységekben dolgozók munkáját a családlátogatások, hivatalos ügyek végzése céljából.

III.1.3. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ statisztikai adatai, tevékenységei

A Szolgálat és a Központ tevékenysége nagyon összetett, és az utóbbi években részben átalakult. Ugyan a beszámoló 2023-ról szól, de nem lehet figyelmen kívül hagyni az azt megelőző éveket. A korábban kialakult pandémiás időszak, majd a 2022. év őszi bekövetkezett drasztikus energia áremelkedés, gazdasági válság nagymértékben befolyásolta 2023. évben a kliensek helyzetét. A családok körében egyre súlyosabb problémák jelentkeztek, melyek egyrészt saját életvitelükből eredően adódtak, másrészt a már fent említett önhibájukon kívüli okokra vezethető vissza.

A Szolgálat és a Központ dolgozóinak, szakembereinek feladataik, tevékenységeik során újabb és újabb kihívásokkal kellett megküzdeniük szinte napról-napra. A gyermekeknél továbbra is vezető helyen szerepel az iskolai (kevesebb esetben óvodai) hiányzás. Egyre magasabb számban jelenik meg a 16 éven felüli iskolaelhagyó gyermekek helyzetéből, az évek óta fennálló és tapasztalatok alapján egyre szélesebb spektrumon mozgó droghasználatból, valamint a deviáns viselkedésű gyerek kapcsán adódó problémák.

Vezető nehézséget képviselnek még a családok anyagi helyzete, higiéniés, lakás és lakhatási problémák. Sok családban a szülő, szülők elvesztették munkahelyüket, náluk sokszor gondot okoz a számlák kifizetése, ezáltal óriási nehézségek árán tudják gyermekeik ellátását biztosítani.

III.1.3.1. Szolgáltatásban részesülők száma - Salgótarjáni járást tekintetében

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat (a szolgáltatás alakulása településenként 2023. évben)

Sorszám	Település	Gondozott gyermekek száma	Gondozott családok száma	Gondozott felnőttek száma	Egyszeri esetek száma	Ideiglenes hatályú elhelyezésre javaslat
1.	Salgótarján	411	234	7	164	5
2.	Bárna	17	7		14	1
3.	Cered	20	10	1	8	
4.	Egyházaskerve	17	10		44	
5.	Etes	95	38	3	46	1
6.	Ipolytarnóc	27	13		6	
7.	Karancsalja	13	7		10	2
8.	Karacsberény	2	2	5	5	
9.	Karacskeszi	39	15	3	26	
10.	Karancslapujtó	24	13		4	
11.	Karancsság	45	28		7	1
12.	Kazár	19	9		19	
13.	Kisbárcskány	1	1		1	
14.	Kishartyán	8	3		9	
15.	Litke	29	20	8	10	
16.	Lucfalva	24	8		15	
17.	Márkháza	5	6	1	1	
18.	Mátraszele	15	11		4	
19.	Mihálygerge	3	1		5	
20.	Nagybárcskány	26	13	3	5	
21.	Nagykeresztúr				2	
22.	Rákócziabánya	19	6		7	
23.	Ságújfalu	32	11		17	1
24.	Sámsonháza	7	3		2	
25.	Somoskőújfalu	26	15		29	
26.	Sóshartyán	40	26		15	
27.	Szilaspogony	31	14		18	
28.	Vizslás	10	3		5	
29.	Zabar	44	14		20	
	ÖSSZESEN:	1049	541	31	518	11

A gondozott gyermekek közel 40 %-a salgótarjáni, de magas az etesi, karacskeszi, karancssági, litkei, ságújfalui, sóshartyáni ill. a zabari gondozottak száma is, a többi településhez képest. A gondozott családok számát tekintve a családok több mint 43 %-a salgótarjáni, továbbá, ideiglenes hatályú elhelyezésre is Salgótarjánban tettek a legtöbb esetben javaslatot (az összes javaslat 45 %-a).

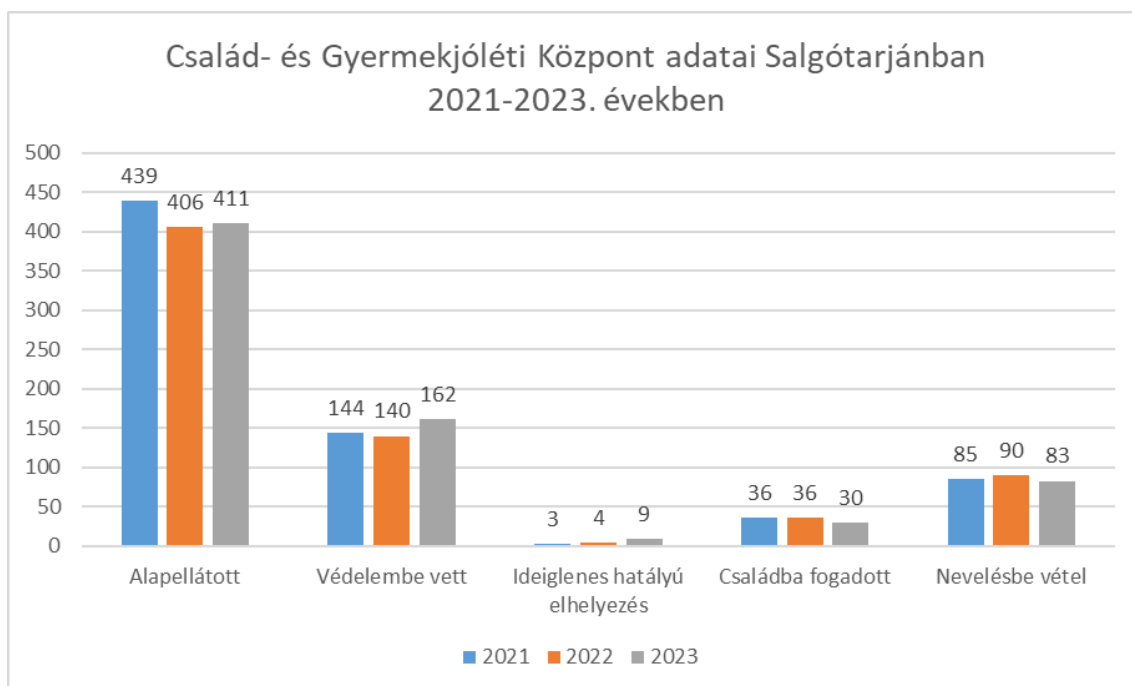
Család- és Gyermekjóléti Központ (a szolgáltatás alakulása településenként 2023. évben)

Sorszám	Település	Családok száma		Védelembe vétel	Nevelésbe vétel	Ideiglenes hatályú elhelyezésre javaslat	Családba fogadás	Utógondozás	Egyszeri esetek
		Gondozott	Összesen (gondozott, csf, egyszeri)						
1.	Salgótarján	169	241	162	83	9	30	4	69
2.	Bárna	4	7	5	0	0	2	0	2
3.	Cered	6	7	8	0	0	1	1	0
4.	Egyházasgerge	4	12	3	0	0	0	0	5
5.	Etes	32	49	54	19	0	5	1	9
6.	Ipolytarnóc	5	13	2	5	0	8	0	3
7.	Karancsalja	8	16	3	14	0	2	0	6
8.	Karancsberény	2	2	0	0	0	2	0	1
9.	Karancskeszzi	14	27	15	19	0	8	1	9
10.	Karancslapujtó	16	17	18	5	0	3	0	9
11.	Karancsság	18	24	11	2	2	2	0	4
12.	Kazár	4	11	2	8	0	3	0	1
13.	Kisbárcány	0	0	0	0	0	0	0	0
14.	Kishartyán	3	4	4	4	0	0	0	1
15.	Litke	9	15	7	12	1	7	0	6
16.	Lucfalva	3	4	4	0	1	0	0	2
17.	Márkháza	0	1	0	0	0	0	0	1
18.	Mátraszele	5	9	7	0	0	1	0	3
19.	Mihálygerge	0	2	0	0	0	0	0	4
20.	Nagybárcány	5	11	8	0	0	2	1	6
21.	Nagykeresztúr	0	0	0	0	0	0	0	0
22.	Rákócziánya	4	6	14	5	0	0	0	2
23.	Ságújfalu	10	19	6	5	1	10	0	13
24.	Sámsonháza	1	2	0	1	0	0	0	1
25.	Somoskőújfalu	6	9	2	7	0	0	1	3
26.	Sóshartyán	21	24	25	3	0	3	0	4
27.	Szilaspogony	15	16	27	9	0	2	2	1
28.	Vizslás	0	2	0	0	0	0	0	2
29.	Zabar	13	16	27	17	0	2	2	2
	ÖSSZESEN:	377	566	414	218	14	93	13	169

2023. évben a családok 45 %-a salgótarjáni, de a védelembe vételek 39 %-a, a nevelésbe vételek 38 %-a, a családbafogadások 32 %-a, valamint az egyszeri intézkedések 41 %-a is Salgótarjánban történt.

2023. évben közel 20%-kal nőtt a gondozott családok száma, a védelembe vételek száma 30 %-kal, a családbafogadások száma 17 %-kal emelkedett.

III.1.3.2. Gondozottak számának alakulása Salgótarjában

Salgótarjában a gondozottak száma az előző évi 406 főről 411 főre emelkedett.

III.1.4. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ szakmai tevékenységére vonatkozó statisztikai adatok

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységeinek adatai		
Megnevezés		Szakmai tevékenységek száma (halmozott)
Információnyújtás		1.501
Segítő beszélgetés		928
Tanácsadás		1.063
Ügyintézéshez segítségnyújtás		668
Családlátogatás		3.007
Közvetítés más szolgáltatásba		146
Konfliktuskezelés		47
Kríziskezelés		20
Szociális segítő tevékenység	saját ügykörben	415
	egyéni gondozási-nevelési terv megvalósításába központ által bevonva	121
	szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása	11
Esetkonferencia		19
Esetmegbeszélés		123
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés		177
Adományközvetítés		198
Összesen		8.444

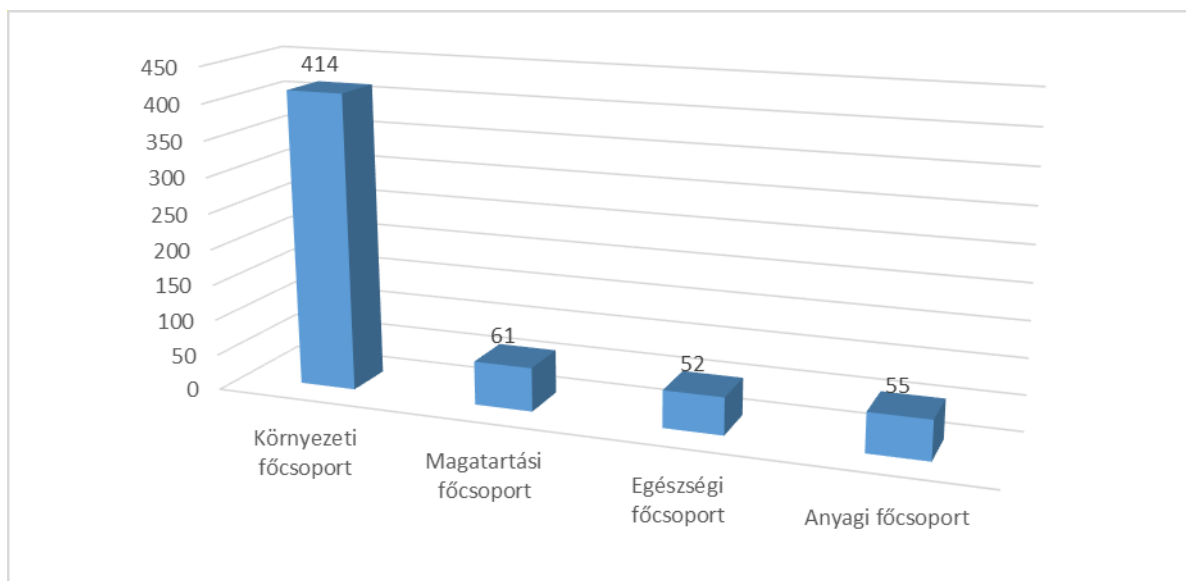

Család – és Gyermekjóléti Központ tevékenységének adatai		
Megnevezés		Szakmai tevékenységek száma (halmozott)
védelembe vételi javaslat		153
megelőző pártfogás		10
ideiglenes hatályú elhelyezés		5
nevelésbe vétel		83
családbafogadás		33
esetkonferencián részvétel		35
első védelembe vételi tárgyaláson részvétel		41
felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel	nevelésbe vétel	24
	védelembe vétel	50
elhelyezési értekezleten, ill. tárgyaláson való részvétel		10
családlátogatás		1.858
környezettanulmány készítése		122
óvodai-iskolai szociális segítő tevékenység		2.717
kapcsolattartási ügyelet (tevékenység száma)		116
utcai szociális munka		10
kórházi szociális munka		23
készenléti szolgálat		6
fejlesztőpedagógiai ellátás		72
jogi tanácsadás		150
pszichológiai tanácsadás		32
Összesen		5.550

III.1.5. Veszélyeztetettségi okok

A gyermekek veszélyeztetettségének okai az alábbi problémakörökből tevődik össze:

- szülők család életvitele
- nevelési problémák
- családi konfliktus
- kortárs csoport negatív hatása
- elégtelen lakáskörülmények
- kilakoltatás veszélye
- munkanélküliség
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség
- tankötelezettség elmulasztása
- csavargás
- drogfogyasztás
- alkoholfogyasztás
- tartós betegség
- fogyatékoság
- magatartás-tanulászavar
- anyagi problémák

Salgótarjánban a veszélyeztetettségi okok száma látszólag csökkenést mutat a 2022. évi adatokhoz képest. Ennek az oka az, hogy a KSH megváltoztatta a statisztikai adatszolgáltatás tartalmát. Ettől függetlenül megállapítható, hogy a szakmai tevékenység sem a Szolgáltatnál, sem a Központnál nem csökkent 2023-ban.

Veszélyeztetettségi okok (Szolgálat és Központ)				
okok		A veszélyeztettség fő oka	A veszélyeztettség halmozott okai	
		a	b	
Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma		607		
Környezeti főcsoport összesen (a gyermek környezetéből kell kiindulni)		414	664	
Ebből	lakhatási probléma	71	164	
	szülők egészségi problémái	8	11	
	családi szerkezeti	34	37	
	szülő(k), család életvitele, életvezetési problémája	216	273	
	gyermek családon belüli bántalmazása	fizikai	29	52
		lelki	6	9
		szexuális	2	1
	gyermek elhanyagolása	fizikai	16	31
		lelki		7
	iskolai kirekesztés, erőszak	5	13	
kortárs csoport negatív hatása	27	66		
Magatartási főcsoport összesen (az érintett gyermekekre vonatkozóan)		61	61	
Ebből	drogfogyasztás	14	18	
	csovargás	18	27	
Egészségi főcsoport összesen (az érintett gyermekekre vonatkozóan)		52	45	
Ebből:	magatartás- vagy tanulási zavar	40	54	
Anyagi főcsoport összesen (a családra vonatkozóan)		55	96	

III.1.6. Kezelt probléma típusa és az ellátottak számának alakulása

Gyermekjóléti szolgáltató tevékenység a kezelt probléma típusa szerint	
Megnevezés	Kezelt problémák száma
életviteli	81
szenvedélybetegség	8
családi, kapcsolati konfliktus	46
családon belüli bántalmazás	6
elhanyagolás	65
gyermeknevelési	60
gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	33
magatartászavar, teljesítményzavar	46
egészségi probléma	15
foglalkoztatással kapcsolatos	6
anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	65
Összesen	431

Salgótarjánban a kezelt problémák száma látszólag csökkenést mutat a 2022. évi adatokhoz képest. Ennek az oka az, hogy a KSH megváltoztatta a statisztikai adatszolgáltatás tartalmát. A változás az egyes főcsoportok összetételében változott. Ettől függetlenül megállapítható, hogy a kezelt problémák száma sem a Szolgáltatnál, sem a Központnál nem csökkent 2023-ban.

Vezető problémák közé tartozik az életviteli, a gyermeknevelési, a foglalkoztatással kapcsolatos, valamint az anyagi problémák. 65 esetben jelent meg 2023-ban az elhanyagolás, mely leginkább a köznevelési intézménybe járó gyermekeknél tapasztalható (ápolatlan külső, koszos ruházat, felszerelés hiánya).

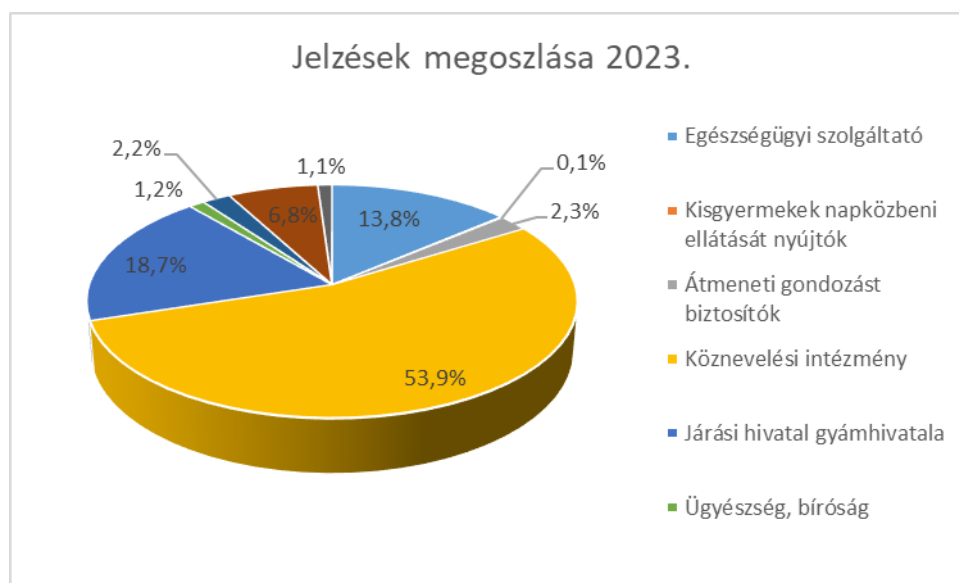
- A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/Központ nyilvántartásában szereplő gondozott családok túlnyomó többsége anyagi problémával küzd a munkanélküliség, valamint a túlzott eladósodás miatt. Jellemző még az elégtelen lakáskörülmények, közüzemi számlák következtében kialakult tartozások. Az idős – főként egyedülálló gondozottaknál megfigyelhető az elmagányosodás.
- A gyermekek körében - egyre fiatalabb korban megjelenik az alkohol- és drogfogyasztás. Ezzel szoros összefüggésben van a magas számú igazolatlan iskolai hiányzás, deviáns viselkedés.
- 2023-ban a kiskorúak várandóssága csökkenést mutatott (18 főről 11 főre csökkent).
- A szülők alacsony iskolai végzettségéből, lakás- és életkörülményeiből adódóan generációs probléma, hogy a gyermekek előtt nincs pozitív példa. A szülők nem motiválják a gyermekeket, a fiataloknak nincs jövőképe, céltalanok. Munkát nagyon nehezen találnak, lakhatásuk sokszor bizonytalan, nem megoldott a szociális bérlakáshoz jutás sem körükben.
- A családok életében gyakran tapasztalhatók életviteli, életvezetési problémák, amelyek összefüggésbe hozhatóak a gyermekek viselkedésével és magatartási problémáival. Ezek sokszor családi konfliktushoz is vezethetnek.
- A gondozottak körében tapasztalható, hogy nem rendelkeznek megfelelő higiénés ismeretekkel, amelyek az egészségügyi kockázaton túl a kiskorúak elhanyagolásához vezethetnek.
- Sokan esetben fordulnak a Szolgálathoz/Központoz családi-kapcsolati krízissel, esetleg bántalmazással.

III.1.7. Észlelő – és jelzőrendszerek

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az 1997. évi XXXI. tv. értelmében veszélyeztetettséget észlelő - és jelzőrendszert működtet. Az Gyvt-ben meghatározott éves jelzőrendszeri tanácskozásra 2023. február 22-én került sor Salgótarjánban, az előző évhez hasonlóan a Városháza nagytermében. Ezen kívül 2023-ban a kötelezően előírt szakmaközi megbeszéléseket 6 alkalommal a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat megtartotta.

Az észlelő – és jelzőrendszertől érkezett jelzések száma 2023-ban

	2023	Megoszlása
Egészségügyi szolgáltató	115	13,8%
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	1	0,1%
Átmeneti gondozást biztosítók	19	2,3%
Köznevelési intézmény	451	53,9%
Járási hivatal gyámhivatala	156	18,7%
Ügyészség, bíróság	10	1,2%
Állampolgár	18	2,2%
Rendőrség	57	6,8%
Önkormányzat, jegyző	9	1,1%
Összesen:	836	100,0%

A jelzőrendszeri tagoktól érkezett jelzések száma a 2022. évi adatokhoz képest csökkenést mutat. A legtöbb jelzés a tavalyi évben is a köznevelési intézményektől érkezett, jelentős hányaduk igazolatlan hiányzás miatt.

III.1.8. Együttműködés a jelzőrendszer tagjaival

Az észlelő-és jelzőrendszer tagjai az esetek többségében eleget tesznek a jogszabályban előírtaknak, teljesítik jelzési kötelezettségüket, részt vesznek a Szolgálat és Központ munkatársai által szervezett esetkonferenciákon, valamint elkészítik az írásos beszámolókat.

A jelzések időbeliségével olykor azonban hiányosságokat mutatkoznak, ami még mindig problémaként merül fel a szolgáltatások nyújtása során, hiszen az észleléskor elküldött jelzésekkel hatékonyabb problémamegoldással lehet kezelni az eseteket, így a család, gyermek hamarabb tudja megkapni a számára legmegfelelőbb segítséget.

A Szolgálat és a Központ munkatársai 2023-ban számos alkalommal tapasztalták a jelzőrendszer vonatkozásában a szakmai munka minőségének negatív irányú változását, amely már nem csak a múltbéli pandémiás helyzet hozadéka. Előfordul a jelzőlapok pontatlan kitöltése, illetékesség-tévesztés, kompetenciahatárok átlépése, rosszabb esetben a jelzés elmulasztása.

A köznevelési intézményektől érkezett jelzések száma továbbra is vezető helyen áll. Az általuk megküldött jelzőlapok túlnyomó többsége a Kréta rendszerből kinyomtatott igazolatlan hiányzásokban kimerül. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat által kért jelzőlapot többszöri egyeztetés ellenére sem használja minden intézmény.

A házi orvosok, házi gyermekorvosok esetében a szolgálat felé a védőnők, asszisztensek teszik meg a jelzéseket, az éves tanácskozáson, az esetkonferenciákon vagy a szakmaközi megbeszéléseken nagyon kevés esetben jelennek meg. Részükre az észlelő- és jelzőrendszer működéséről, feladatairól a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat protokoll készített, ami tartalmazza a jelzési kötelezettségüket is.

Ugyanakkor a rendőrség segítségére és támogatására az esetek nagy többségében számíthatnak a Szolgálat és a Központ szakemberei.

A hiányosságok ellenére, általánosságban elmondható, hogy a Szolgálat és Központ kapcsolata a jelzőrendszeri tagokkal megfelelő. A jelzőrendszeri tagok 2023. 02. 28-ig megküldték az általuk elkészített éves beszámolót, melyek alapján 2023. március 31-ig a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat településenként elkészítette az intézkedési tervet.

2023-ban a társszakmák több képviselőjénél szervezeti változások valósultak meg, melynek következtében alapjaiban lettek megújítva az észlelő- és jelzőrendszerrel kapcsolatos együttműködések (védőnők, rendőrség).

III.1.9. Család- és Gyermekjóléti Központ által biztosított speciális szolgáltatások

A speciális szolgáltatások közé azon tevékenységek tartoznak, melyek szorosan összefüggenek a Szolgálat, és a Központ munkájával.

Kapcsolattartási ügyelet	13 család	46 gyerek	116 alkalom
Kórházi szociális munka	23 eset		
Készenléti szolgálat	0		
Utcai szociális munka	10 eset		
Jogi tanácsadás	521 fő	150 alkalom	
Pszichológiai tanácsadás	126 gyerek	32 alkalom	
Fejlesztőpedagógusi ellátás	8 gyerek	72 alkalom	
Addiktológiai prevenciók egyéni és csoportfoglalkozások			
	20 gyerek	69 alkalom	
	60 felnőtt	120 alkalom	
Környezettanulmány készítés	119 db		
Szociális diagnózis	1 db		
Óvodai-iskolai szociális munka			
	egyéni: 438 alkalom	323 fő	
	csoportos: 190 alkalom	1 880 fő	
	közösségi: 12 alkalom	1 206 fő	
Fogyatékosügyi tanácsadás	82 fő		
Szupervízió			
	egyéni: 121 fő		
	csoportos: 69 fő		

III.1.9.1. Kapcsolattartási ügyelet

A kapcsolattartási ügyelet rendelkezésére áll azon kliensek számára, ahol a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más jogosult személy számára a találkozás máshol nem biztosítható. A szakemberek által kontrollált kapcsolattartást önkéntesen vagy gyámhivatali, illetve bírósági kötelezés útján lehet igénybe venni.

A kapcsolattartási ügyeleten (Aranykor Idősek Klubja Salgótarján, Gorkij krt. 85. szám) a kapcsolattartások szombat délutánonként történtek. 2023-ban a kapcsolattartási ügyeletet 116 alkalommal összesen 46 gyermek vette igénybe. A kapcsolattartások nagy része problémamentesen zajlott.

A helyszín a tevékenység megvalósítása szempontjából nem kifejezetten kedvező. A rendelkezésre álló hely sok esetben túlszűfolt, mert a családokat nem tudjuk egymástól elszeparáltan fogadni. Nógrád vármegye területén tudomásunk szerint a salgótarjáni járásban valósul meg a legtöbb felügyelt kapcsolattartás.

III.1.9.2. Kórházi szociális munka

Célja, hogy a kórházi szociális és egészségügyi szakemberekkel, illetve területi védőnővel, együttműködve a szociális válsághelyzetben lévő anyának, szülőnek és gyermekének, segítséget nyújtson a gyermeket veszélyeztető tényezők megelőzésében, megszüntetésében. Az egészségügyi intézményeknek a gyermekelhanyagolás és gyermekbántalmazás észlelése esetén jelzéssel kell élniük a további elhanyagolás, bántalmazás megakadályozása érdekében.

2023-ban 23 esetben érkezett jelzés a Nógrád Vármegyei Szent Lázár Kórházból. A kapott jelzések zömében szülői elhanyagolás következtében kialakult egészségügyi problémák, valamint időskorúak miatt érkeztek. A családsegítők minden jelzést követően fölkeresték a családot és megtették a szükséges intézkedéseket.

III.1.9.3. Utcai szociális munka

Az utcai- és lakótelepi szociális munkát 2 főből álló operatív munkacsoport látta el, melynek célja, hogy felkutassák és elérjék az elsősorban veszélyeztetett gyermekeket, fiatalokat és számukra alternatívákat kínálnak szabadidejük hasznos eltöltésére. Különös figyelmet kell fordítani azokra a fiatalokra, akik napközben az iskolai órákról kimaradnak, illetve akik otthonról önkényesen eltávoznak, vagy akiket gondozójuk a lakásból kitett. A 2023-ban 10 esetben találkoztak szülői felügyelet nélkül „csellengő” gyermekkel.

III.1.9.4. Készenléti szolgálat

A készenléti szolgálat megszervezésével a Központ/Szolgálat állandó, folyamatos elérhetőséget biztosít a nyitvatartási időn túl, hétvégeken és ünnepnapokon felmerülő krízishelyzetekben. A törvényi követelményeknek megfelelően a közzétett, munkaidőn túli időben hívható telefonszámon azonnali tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtásával igyekeznek segíteni a rászorulókon. A családsegítők és esetmenedzserek heti váltásban látják el a készenléti szolgálatot. 2023-ban összesen 6 hívás érkezett, de egyik megkeresés sem igényelt azonnali intézkedést.

III.1.9.5. Addiktológiai prevenciók szolgáltatás

2023-ban 20 gyermek esetében 69 alkalommal, 60 felnőtt esetében 120 alkalommal került sor valamilyen szenvedélybetegséggel kapcsolatos prevenciók szolgáltatásra.

III.1.9.6. Jogi tanácsadás

A jogi tanácsadást összesen 150 alkalommal 521 ellátott vette igénybe.

III.1.9.7. Pszichológiai tanácsadás

Gyermekekkel és szülőkkel egyéni és csoportos foglalkozások keretében folytatott tanácsadás jellegű szolgáltatás. A rendelkezésre álló diagnosztikai eszközökkel történő konfliktuskezelés, kritikus helyzetek esetén sürgős segítségnyújtás, továbbírányítás. 2023-ban összesen 126 fő vette igénybe a szolgáltatást, 32 alkalommal.

III.1.9.8. Fejlesztőpedagógiai szolgáltatás

Célja az iskoláskorú gyermekek tanulásához szükséges alapvető képességeknek, hiányosságoknak a feltárása és fejlesztése, korrepetálás, osztályozó vizsgára való felkészítés. 2023-ban a fejlesztőpedagógiai szolgáltatást 8 gyermek vette igénybe 72 alkalommal.

III.1.9.9. Szociális diagnózis készítése

Célja olyan komplex szolgáltatási terv felállítása-kidolgozása, amely maximálisan az igénybe vevő szükségleteihez, adott problémáihoz igazodik. 2023-ban 1 alkalommal került sor szociális diagnózis felvételére.

III.1.9.10. Környezettanulmány készítés

2023. évben 119 esetben történt környezettanulmány készítésére felkérés, melyek zömében a települési jegyzőktől, a bíróságoktól, illetve önkormányzati képviselőktől érkeztek.

III.1.9.11. Óvodai - iskolai szociális segítő tevékenység

A probléma jellegétől függően az óvodai- és iskolai szociális munkás kapcsolatot tart az érintett intézmény pszichológusával, fejlesztő pedagógusával, védőnőjével, gyermek óvónőjével, gondozójával és osztályfőnökével.

Az óvodai – iskolai szociális segítő tevékenységének alakulása:

- egyéni szociális munka: 323 fő /438 alkalommal
- csoportos szociális munka: 1.880 fő / 190 alkalommal
- közösségi szociális munka: 1.206 fő / 12 alkalommal valósult meg 2023-ban.

III.1.10. Válsághelyzetben lévő várandós kiskorú gondozása

A Szolgáltatnak kiemelt szerepe van a válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásában. Az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgáltatás bevonásával történik a családon belüli erőszak miatti menekítés, illetve az utcán élő, hajléktalan személyek elhelyezése is. 2023-ban Salgótarjánban 11 esetben végzett gondozási tevékenységet a Szolgálat válsághelyzetben lévő várandós kiskorú tekintetében.

III.1.11. Családjából kiemelt gyermekek szüleinek gondozása

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ Salgótarjánban 14 esetben kezdeményezett ideiglenes hatályú elhelyezést. Az ideiglenes hatályú elhelyezést a gyermek súlyos veszélyeztetése, elhanyagolása, vagy a gyermek olyan magatartása indokolta, amellyel saját magát veszélyeztette. Az ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálata során nevelésbe vételre vagy családba- fogadásra került sor a gyermekek tekintetében. A nevelésbe vétel és a családbafogadás 113 gyermeket érintett összesen.

Az elkészült gondozási-nevelési tervben előírtaknak megfelelően a szakemberek a családdal együtt dolgoznak azon, hogy a gyermekek a családjukba visszakerülhessenek, megszűnjenek a veszélyeztető tényezők, a család ismét alkalmassá váljon gyermeke gondozására, nevelésére.

III.2. Gyermek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása

III.2.1. Bölcsődéi ellátás

A bölcsődék működését a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet határozza meg.

A bölcsődéinkben minden gyermek családi légkörben, saját képességei szerint fejlődhet, megtapasztalhatja a szabad játék örömét, élmény és fantázia világa gazdagodhat. A bölcsődébe járó gyermekekből, a családjaikkal együttműködve, személyiségi jogaik tiszteletben tartása mellett, a világra nyitott, önálló, a közösségi együttélés alapvető szabályait elfogadó gyermekek nevelésére törekednek az intézmények.

A Salgótarjáni Összevont Óvoda és Bölcsőde keretein belül két minibölcsőde működik A 2 csoportos Bocsoda Minibölcsőde 2019. 02. hótól működik 14 fő gyermekkel, a Tündérkert Minibölcsőde 1 csoportos, 2020. 03. hótól működik 7 fővel.

A kihasználtság alakulása 2019-2023. években:

	Bocsoda					Tündérkert			
	2019.12.31	2020.12.31	2021.12.31	2022.12.31	2023.12.31	2020.12.31	2021.12.31	2022.12.31	2023.12.31
Férőhelyek száma	14	14	14	14	14	7	7	7	7
Beíratottak száma	13	11	13	14	14	7	6	7	7
Kihasználtság a beíratottak körében	93%	79%	93%	100%	100%	100%	86%	100%	100%
Tényleges kihasználtság	93%	79%	93%	100%	100%	100%	86%	100%	100%

A számok is jól mutatják, hogy mindkét mini bölcsi, szinte stabilan hozza a működési engedély szerinti létszámadatokat. Az viszont nagyon ritka, hogy a maximális 8 fő/csoport létszámot el tudják érni, mivel folyamatosan jelen vannak olyan gyermekek, akik 2 éven aluliak, ezért nem vehető fel a 8 fő.

A Társulása fenntartásában működő Százszorszép Bölcsőde 52 férőhelyen biztosít bölcsődéi ellátást.

A kihasználtság alakulása 2019-2023. években:

	2019.12.31	2020.12.31	2021.12.31	2022.12.31	2023.12.31
Beíratottak száma	38	35	39	44	47
Kihasználtság a beíratottak körében	81%	77%	82%	92%	94%
Tényleges kihasználtság	66%	45%	61%	64%	66%

A táblázat adatai mutatják, hogy a 2020. évi járványhelyzet miatti bezárások miatt közel 20%-kal alacsonyabb volt a tényleges kihasználtság, ez 2023-ban már elérte a pandémia előtti szintet. A beíratottak száma, ill. a kihasználtság a beíratottak körében folyamatos emelkedést mutat.

A Százszorszép Bölcsőde „Kisgyermek-gondozó, nevelő” szakmára kiadott képzési és kimeneti követelményekben, valamint a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 82. § (1) bekezdésében, a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 241-245 §-aiban foglaltaknak, valamint a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által a szakirányú oktatás folytatására meghatározott minőségi feltételeiben meghatározottak alapján, 2024. február 07. napjától szakirányú oktatás folytatására jogosult, duális képzőhelyként nyilvántartásba került.

Ezen kívül Salgótarjánban két családi bölcsőde is működik. A Futrinka-meseház Nonprofit Kft. által fenntartott családi bölcsőde 5 férőhelyen, valamint, az „Éljünk Együtt Alapítvány” fenntartásában működtetett családi bölcsőde, 29 férőhelyen nyújt bölcsődei ellátást. Mindkét bölcsőde működéséhez Közgyűlési döntéssel elfogadott ellátási szerződés alapján az Önkormányzat pénzbeli támogatást nyújt.

III.2.2. Családok Átmeneti Otthona

A családok átmeneti otthona megszakítás nélküli munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, amely Etes településen található. 16 férőhelyen, a gyermekjóléti alapellátás keretében, biztosítja az átmenetileg otthontalanná vált szülő és gyermeke számára a lakhatást, amennyiben elhelyezés hiányában, lakhatásuk nem lenne biztosított és emiatt a gyermeket, gyermekeket el kellene választani szülőjétől. Az otthon célja a családból történő kiemelés megelőzése.

Az ellátás időtartama az alapjául szolgáló ok fennállásáig, de legfeljebb egy évig tart, amely indokolt esetben fél évvel meghosszabbítható. Az intézményi ellátás önkéntes, amennyiben rendeződik a gyermek és a család helyzete, bármikor megszakítható.

A 2023-as év során 9 család vette igénybe az átmeneti gondozás szolgáltatásait, ide számítva azokat is, akik még az előző évben, illetve években költöztek be, közülük 2023. december 31-ig 6 kiköltöző család volt.

2023. évben 4 új család költözött az otthonba, 4 anya, 2 apa és 11 gyermek, akiknek életkora az újszülöttől -17 éves korig szinte minden korosztályt felölel. A 4 új családból 3 salgótarjáni volt, amely 4 felnőttet és 9 gyermeket érintett. Védelembe vett családok száma: 6, amely 14 gyermeket érint.

A családok bekerülésének oka a legtöbb esetben a szülők életvezetési problémái miatt volt, amely a családok működési zavarát, nevelési problémákat, a szülők felelőtlen viselkedését foglalja magába. Egyre inkább találkozunk diagnosztizált pszichiátriai zavarokkal küzdő felnőttel, enyhe értelmi fogyatékossgal, illetve kognitív funkciók zavarai a szülők körében.

Az ellátottak számának alakulása 2023. évben:

Hónap	Ellátottak száma haviátlagban (fő)	Kihasználtság %
Január	16	100 %
Február	16	100 %
Március	19	119 %
Április	15	94 %
Május	18	113 %
Június	19	119 %
Július	19	119 %
Augusztus	19	119 %
Szeptember	19	119 %
Október	19	119 %
November	18	113 %
December	18	113 %
Átlag	18	112 %

2023. évben 16 engedélyezett férőhelyen, átlagosan 18 fővel, 112 %-os kihasználtsággal működött az intézmény (2022. évi kihasználtság 79 % volt), a kihasznált gondozási napok száma 6.557 volt.

III.2.3. Gyermek Átmeneti Otthona

A gyermekek átmeneti otthona megszakítás nélküli munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, amely az alapellátás keretében, 12 férőhelyen, a gyermekek számára átmeneti gondozást biztosít. A gyermekek átmeneti otthonában az a családban nevelkedő, 3-18 éves kor közötti gyermek helyezhető el, aki átmenetileg felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett, továbbá azok az anyák, akik 14 éves kor alatti gyermekükkel kérik az elhelyezést. A gondozottak elhelyezésére három 4 fős lakószoba, és egy 1 fő elhelyezését lehetővé tevő krízisszoba szolgál.

A gondozást igénybe vevők lakhatási, életvezetési problémákkal, pénzkezelési ismeretek hiányosságaival, családi konfliktusokkal, gyermekek igazolatlan hiányzásaival, magatartási problémáival érkeznek. A gyermekek többsége lassan, de jól beilleszkedik, viszont az anyák nehezen tűrik a gondozással járó kötöttségeket.

Az ellátás időtartama az alapjául szolgáló ok fennállásáig, de legfeljebb egy évig tart, amely indokolt esetben fél évvel meghosszabbítható. A gyermekek bekerülésének oka legtöbb esetben szülői elhanyagolás és veszélyeztetés. Jellemző a lakhatási probléma. Több gyermeknél tapasztaltunk diagnosztizált értelmi fogyatékoságot és veleszületett szervi betegségeket.

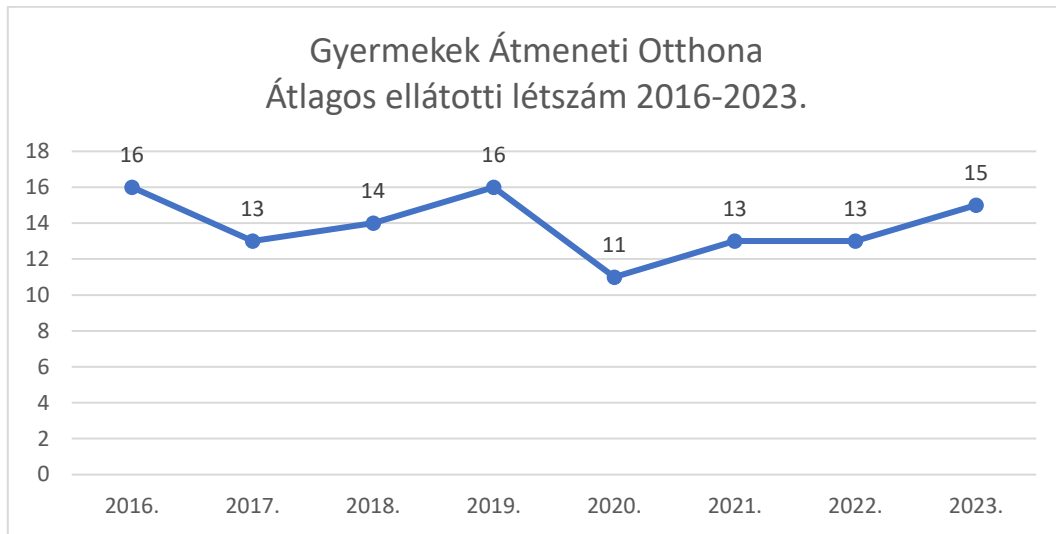
A beszámoló időszakában 30 gyermek és gyermeke jogán 17 anyuka vette igénybe az átmeneti gondozás szolgáltatásait, figyelembe véve az előző évről áthúzódó beköltözőket és a 2023-as évben új gondozottakat is. 2023-ban 21 gyermek gondozása szűnt meg és 11 anyuka költözött ki, 21 új gyermek költözött az otthonba, akiknek az életkora az újszülöttől a 17 éves korig terjed. A 21 gyermekből 2 fő salgótarjáni és 19 fő a kistérség településeiről került ki. Védelemben vett gyermekek száma 21 fő, alapellátásban gondozottak száma 9 gyermek. Egy gyermek átmeneti gondozásban átlagosan 104 napot töltött.

Az ellátottak számának alakulása 2023. évben:

Hónap	Ellátottak száma haviátlagban (fő)	Kihasznátság %
Január	16	133 %
Február	11	92 %
Március	13	108 %
Április	18	150 %
Május	19	158 %
Június	14	117 %
Július	17	142 %
Augusztus	18	150 %
Szeptember	15	125 %
Október	12	100 %
November	14	117 %
December	14	117 %
Átlag	15	126 %

2023. évben 12 engedélyezett férőhelyen, átlagosan 15 fővel, 126 %-os kihasználtsággal működött az intézmény.

Az átlagos ellátotti létszám alakulása 2016-2023. években:

A gyermekek átmeneti otthonában az átlagos ellátotti létszám és az éves átlagos kihasználtság is visszaállt a pandémia előtti átlagos szintre.

IV. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

Az ESZK által nyújtott családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás (család- és gyermekjóléti központ, család- és gyermekjóléti szolgálat) bejegyzése ideiglenes hatállyal 2023. december 31-ig volt bejegyezve. Ennek okán a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: Kormányhivatal) szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett adatainak módosítása tárgyában hivatalból eljárást indított. Az adatmódosítás tárgya az ESZK által nyújtott családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás ideiglenes hatályú bejegyzése hatályának meghosszabbítása volt. A hivatalból indult eljárás során a Kormányhivatal megkereste a fenntartót (Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása), hogy nyilatkozzon a szolgáltatások ideiglenes hatályú bejegyzésének meghosszabbítása tekintetében, annak szükségességéről, az ellátási érdek indokoltságáról.

A család- és gyermekjóléti szolgálat tekintetében a személyi feltételek biztosítottak, minden álláshely betöltött, jogszabályi előírásnak megfelelően, a család- és gyermekjóléti központ tekintetében 2 fő álláshely betöltetlen, melyekre a pályázati kiírások folyamatosak.

Tekintve, hogy az Szt. kötelezően nyújtandó szociális alapszolgáltatásként szabályozza a családsegítést, így annak szükségessége, ellátási érdeke indokolt. Ennek okán a fenntartó kérte ESZK által nyújtott családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatások ideiglenes hatályú bejegyzése hatályának meghosszabbítását.

A Kormányhivatal 2024. március 5. napján véglegessé vált döntése alapján, az ESZK által nyújtott családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás ideiglenes hatályú bejegyzésének hatályát 2026. december 31-éig – ellátási érdekből – meghosszabbította.

V. Bűnmegelőzéssel kapcsolatos feladatok

A Salgótarjáni Rendőrkapitányság minden évben beszámolót készít Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a bűnügyi és közbiztonsági helyzetről és a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről. A 2023. évi beszámoló alapján a Bűnmegelőzéssel kapcsolatos feladatokról az alábbi tájékoztatást nyújtották⁵:

A bűnmegelőzési tevékenység helyzete, folyamatban lévő programok, család- és gyermekvédelmi tevékenység:

A kapitányság illetékességi területén bűn- és balesetmegelőzési prevenciók feladatát, D.A.D.A. oktatói, iskolarendőri feladatokat, illetve „A szülők és a családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószerbűnözés megelőzésében” című programtervben meghatározott dropprevenciók összekötői feladatokat látnak el.

Kiemelt figyelmet fordítanak a gyermek- és fiatalkorúak sérelmére, illetve az általuk elkövetett jogsértésekre. A gyermek- és fiatalkorúak a statisztikai adatokat figyelembe véve továbbra is túlnyomó többségben nagyon elleni bűncselekmények, testi sértés, iskolán belüli lopások, erőszak, családon belüli erőszak, kiskorú veszélyeztetése, ritkán nemi erkölcs elleni bűncselekmények áldozatává válnak. A csoportképző helyeken, a szórakozóhelyek környékén és az autóbusz állomások környezetében továbbra is kiemelt figyelmet fordítanak a közbiztonságra, közlekedésbiztonságra, folyamatosan figyelemmel kísérik a bűnügyi helyzet alakulását, a fiatalok szokásait. Napi kapcsolatban állnak illetékességi területünkön a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályával - pártfogó felügyelővel, áldozatsegítő szolgálat munkatársaival -, az Áldozatsegítő Pont munkatársaival, a polgárőrséggel, a gyámhivatallal, a gyermekjóléti szolgálattal, az oktatási intézményekkel és civil szervezetekkel.

2023. évben a Mátraszelei Nefelejcs Gyermekotthonban és az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Fészek Befogadó Gyermekotthonban (Salgótarján) a bűn- és balesetmegelőzési előadó többször folytatott beszélgetést az ott élő gyermekekkel és nevelőikkel.

Kiskorú veszélyeztetettsége esetén, családon belüli erőszak-, illetve az újabb erőszakos magatartások megelőzése érdekében a szükséges tájékoztatással élnek a társszervek felé (gyermekjóléti szolgálat, gyámhivatalok, jegyzők, pártfogó felügyelői szolgálat), hogy a védő, óvó intézkedéseket meg tudják tenni. Ilyen jellegű ügyek vizsgálatánál a védőnői, házi orvosi szolgálattal, óvodákkal is felveszik a kapcsolatot a másodlagos áldozattá válás megelőzése érdekében. Kiskorú veszélyeztetettségének észlelése esetén a szükséges gyermekvédelmi adatlap kerül megküldésre, melyre 2023-ban 41 esetben került sor.

Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység értékelése, ezen belül a Rendőrség iskolai prevenciók programjai:

A Gyermekvédelmi törvényben és „A családon belüli erőszak kezelésével és a kiskorúak védelmével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtására” kiadott ORFK utasításban előírt jelzésadási kötelezettségeknek a Rendőrkapitányság eleget tett. A gyermekjóléti szolgálatok felé a szükséges adatlapok az előadók által minden esetben megküldésre kerültek. Rendszeres időközönként ifjúságvédelmi akciókat szerveztek a társszervek (családsegítő, gyermekjóléti szolgálat szakemberei) bevonásával, elsősorban Salgótarján város területén. A hétvégi éjszakákra szervezett akciók a közterületen elkövetett bűncselekmények megelőzésére, kiskorúak alkoholfogyasztásának visszaszorítására irányultak. A hétköznapi délelőtti időpontokra szervezett akciók célja az iskolakerülő kiskorúak kiszűrése volt. A bűnmegelőzési kollégák, a D.A.D.A. oktatók a rendszeres akciókban és az iskolai előadásokban részt vesznek.

---

⁵ Készült: „BESZÁMOLÓ a Salgótarjáni Rendőrkapitányság 2023. évi tevékenységéről, a bűnügyi és közbiztonsági helyzetről és a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről” alapján

Az iskolák környékén kiemelt figyelmet fordítanak a közbiztonságra, közlekedésbiztonságra, továbbá folyamatosan figyelemmel kísérik a fiatalok körében kialakulni látszó negatív élethelyzetek. Illetékességi területükön óvodákban is fut az Ovi-Zsaru program. A lehetőségekhez mérten minden évben részt vesznek a Bűn-és Balesetmegelőzési táborok szervezésében és lebonyolításában. 2023-ban 4 gyermektábor lebonyolításában vettek részt, összesen 60 gyermekkel. A 2023-as évben 4 óvodában, összesen 89 gyermeknek tartottak OVI-ZSARU programmal kapcsolatos előadást, valamint ezen túlmenően további 4 óvodában jártak 88 gyermeknél a korosztályuknak megfelelő bűn- és balesetmegelőzési programot tartani. A bűn- és balesetmegelőzési előadók 2023-ban 26 alkalommal 846 tanulónak tartottak előadást a Salgótarjáni Rendőrkapitányság illetékességi területén működő általános és középiskolákban közös és önálló órák megtartásával is.

Az áldozatvédelem területén végzett rendőri tevékenység bemutatása:

A korábbi évekhez hasonlóan tavaly is a bűncselekmények jelentős része vagyon elleni bűncselekmény volt. A gyermekfiatalkorúakkal - mint áldozatokkal, mint elkövetőkkel egyaránt - összefüggő bűncselekményeknél, illetékességi területükön is előfordul az iskolákban, illetve az iskolai közösségek, vagy gyermekotthonok révén szerveződő társas kapcsolatokban kialakuló antiszociális magatartásformák kriminalizációja.

A Rendőrkapitányság, valamint Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata között kifejezetten jó és előremutató együttműködés alakult ki az elmúlt évek során, melyet 2023-ban is sikerült fenntartani.

VI. Pártfogó felügyelői feladatok, jogi segítségnyújtás, áldozatsegítés⁶

A **pártfogó felügyelet** végrehajtása során a pártfogó felügyelő a pártfogolt ellenőrzésével és irányításával elősegíti annak megakadályozását, hogy a pártfogolt ismételten bűncselekményt kövessen el, továbbá segítséget nyújt a társadalmi beilleszkedéséhez, az ehhez szükséges szociális készségek kialakításához és feltételek megteremtéséhez, közreműködik a sértettek érdekeinek érvényesülésében.

A pártfogói felügyelet a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Igazságügyi Osztályán működik. Az egyes ügycsoportok terepen történő munkavégzési gyakorlatának elsőbbségével a fogadónapok a hét minden napján biztosítottak, folyamatos a közérdekű munka büntetés-letöltés szervezés, ill. pártfogó felügyeleti lakókörnyezetben végzett ellenőrzési tevékenység.

A pártfogó felügyelők által ellátott ügyekben a vagyon elleni és erőszakos bűncselekmények dominálnak, fiatalok körében nőtt a kábítószer fogyasztáshoz kapcsolódó ügyszám. Nagy problémát jelent e területen az egészségügyi intézmények teljes elzárkózása a fiatalkorúak állapotfelmérései területén, valamint az elterelést végző intézmények hiánya. Megyei szinten csak a Salgótarján és Tészege Egészségügyi-Szociális Központja telephelye, a "HORIZONT" Nappali Ellátó Központ végzi ezt a feladatot.

Az elkövetők jelentős része férfi, a női elkövetők száma 15 % alatti. A pártfogó felügyelők vármegyei szinten 2023. év folyamán enyhén növekvő számú ügyben jártak el az előző évhez képest. Továbbra is megállapítható, hogy a bűnügyi térkép a Salgótarjáni járás kiemelt szerepét mutatja.

A pártfogó felügyelet végrehajtása ügycsoportban a pártfogó felügyelők a 2023. év folyamán összesen 550 ügyben jártak el, ebből 177 db ügy fiatalkorú.

A gyámhatóságok megelőző pártfogási jogintézmény eljárásához készített kockázatértékelésen alapuló környezettanulmányai, illetve az elrendelt megelőző pártfogó felügyeletek végrehajtása, a társintézményi együttműködések szélesítésére adott lehetőséget, és egyes esetekben a hatékonyság is láthatóbb, de továbbra is kétségeket támaszt az alulról nyitott korhatár, és ehhez kapcsolódóan a gyermekek kriminalizálása a pártfogó jelenlétével. Gond továbbá a folyamatban lévő ügyek tapasztalatainak beépítése az ügyészégi és bírói eljárásokba, a döntéseik megalapozásába. Nincs ugyanis a szervezetek közt kommunikáció, a döntések a pártfogó megkérdezése nélkül születnek.

A pártfogó felügyelő által készített környezettanulmány a fiatalkorúak elleni büntetőeljárásban kötelezően beszerzendő bizonyítási eszköz. A környezettanulmány elkészítéséhez a pártfogó felügyelő megtekintti a terhelt lakóhelyét, iskolai, munkahelyi véleményt szerez be, meghallgatja a fiatalkorú terhelt törvényes képviselőjét, információt kér a gyermekjóléti szolgálattól, esetmenedzserektől, szükség esetén a fiatalkorút befogadó intézménytől. A környezettanulmány a terhelt életviszonyaira és életvitelére jellemző tényeket és körülményeket írja le, tartalmazza a családi körülményeire, baráti kapcsolataira, egészségi állapotára, szenvedélybetegségére, lakhatási körülményeire, iskolai végzettségére, szaktudására, munkahelyére, foglalkozására, jövedelmi viszonyaira, szabadidő-eltöltési szokásaira, a bűncselekmény elkövetésekor jellemző - és azóta bekövetkezett változásokra vonatkozó - információkat. A pártfogó felügyelő környezettanulmányt készít továbbá a fiatalkorú szabadságvesztésre történő befogadásakor, és az államot illető bűnügyi költség és rendbíróság megfizetését elengedő döntés előkészítése során.

---

⁶ Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Igazságügyi Osztálya beszámolója

2023. évben környezettanulmány ügycsoportban 392 db új ügy érkezett, 357 db környezettanulmányt készítettek el a pártfogók, ebből 315 ügy fiatalkorú elkövetőhöz kapcsolódik, 34 gyermekkorúhoz, 43 felnőtt ügy. Veszélyeztető okok közül kiemelendő a szülői felügyeleti hiányosságok, valamint a szerhasználat.

A megelőző pártfogáshoz kapcsolódó, kockázatértékelésen alapuló környezettanulmányok száma ezen felül 70 volt. Megelőző pártfogás elrendelésére 10 esetben került sor, 24 ügy ellátása volt folyamatban.

Az Igazságügyi Osztály pártfogó felügyelői 2023 évben 25 db pártfogó felügyelői véleményt készítettek el. A szakértői véleményként készített speciális pártfogó felügyelői vélemény kérése ritka, emellett minden közérdekű munka végrehajtási ügyben speciális pártfogó felügyelői vélemény készülhet a munkahely kijelölése előtt.

A közérdekű munka végrehajtásának szervezése és ellenőrzése ügycsoportban 226 db új ügy érkezett, így 924 ügy volt folyamatban, ebből 93 ügy fiatalkorú bűnelkövetővel kapcsolatos. A tárgyalás mellőzésével hozott ítéletek aránya magas: 50% feletti, ez a fiatalkorúak ügyében hozott ítéletek tekintetében is megállapítható, a megyei ítélkezési gyakorlat egyre inkább a felügyeleti, ellenőrzési tevékenységet szorítja vissza.

A büntető és szabálysértési ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenység (mediáció) végrehajtására ellátására szakosodott pártfogó felügyelők 2023. évben *169 db közvetítői eljárásra utalt büntető ügyben és 58 szabálysértési ügyben jártak el (növekedés figyelhető meg az előző évekhez képest)*. Ebből 20 ügyben volt fiatalkorú az érintett terhelt. Az esetek közel 80%-ában megállapodás született.

A pártfogók ügyfélfogadási időpontokon túl, személyesen vagy telefonon teljes körű tájékoztatást nyújtanak az adott ügyekre vonatkozóan a társintézmények dolgozóinak, emellett jelentős területi munkavégzést végeznek, fiatalkorú pártfogoltak irányában kiemelten, felnőtt ügyekben az esethez igazodva. Ezen területi feladatellátás a jelzőrendszeri együttműködési munka alapját képezi. Módszerek tekintetében több évtizedes szakmai tapasztalatainkra alapozva hatékony egyéni esetkezelést alkalmaznak, csoportos foglalkozásokat nem szerveznek, az ellátotti réteg jövedelmi viszonyaihoz igazodva utazási többletterhet a csoportokon való részvétellel nem kívánnak képezni. Felkészültünk a külön magatartási szabályok csoportos kezelésére, különösen viselkedéskorrekció, agressziókezelés, és egyéb reszocializációs technikák alkalmazásával.

A Jogi segítségnyújtási rendszer és az Áldozatsegítő Szolgálat területein fiatalkorúak önállóan nem jelentek meg 2023-ban.

Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Igazságügyi Osztálya bűnmegelőzés egyéb területein együttműködési megállapodás szerint dolgoznak együtt a Nógrád Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Alosztályával, valamint kihelyezett ügyfélfogadásokat tartanak áldozatsegítés céljából a járási kapitányságokon.

VII. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata együttműködései

Magyar Vöröskereszt Nógrád Vármegyei Szervezete MENEDEK” Családok Átmeneti Otthona

Az Önkormányzat és a Magyar Vöröskereszt Nógrád Vármegyei Szervezete 2017. január 1. napjától együttműködési megállapodást kötött. A megállapodás célja a Vöröskereszt által fenntartott „MENEDEK” Családok Átmeneti Otthona működtetésének támogatása és a támogatás feltételeinek meghatározása.

A Közgyűlés a 151/2023. (XI.30.) határozatával döntött a Vöröskereszt és az Önkormányzat között létrejött együttműködési megállapodás módosításáról. A döntés értelmében az együttműködési megállapodás időtartamát változatlan feltételek mellett, további 2 évvel – 2025. december 31. napjáig – meghosszabbították. A támogatás összege 2023-ban 1.773.900 Ft volt.

A „MENEDEK” Családok Átmeneti Otthona 1992. óta nyújt átmeneti elhelyezést az ország bármely részéről érkező hátrányos helyzetű családoknak, akik gyermekeikkel bármely okból krízishelyzetbe kerültek. A jelentkezők befogadási sorrendje: Salgótarján, Nógrád vármegye és az ország bármely területe.

A gyermekek átmeneti gondozását több szinten végzik:

- 4 férőhelyen krízis ellátást végeznek bántalmazott anyák és gyermekeik számára a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet pályázatán elnyert támogatással,
- 40 férőhelyen átmeneti ellátás történik gyermekjóléti alapellátás keretében gyermekek, szülők és várandós anyák részére szükség szerinti teljes ellátással,
- Félutas Ház szolgáltatás során kizárólag a kapcsolati erőszak miatt krízisközpontba került bántalmazottak és családtagjaik számára nyújtanak ellátást. A Magyar Vöröskereszt „Menedék” Családok Átmeneti Otthona 2 db Félutas házzal 8 férőhellyel bővítette szolgáltatását.
- Külső férőhely szolgáltatásaik 8 férőhelyen működnek. A családok átmeneti otthona szolgáltatás bővítésének a célja, hogy a családokat sikeresen tudják kivezetni az ellátórendszerből, elősegítve társadalmi reintegrációjukat, mely során csökken az intézményi igénybevétel szükségessége.

Gézungúz Alapítvány a Születési Károsultakért

Az Önkormányzat közgyűlési döntés alapján segíti a Gézungúz Alapítvány a Születési Károsultakért (a továbbiakban: Alapítvány) salgótarjáni működését. Erre vonatkozóan az Önkormányzat és az Alapítvány között együttműködési megállapodás jött létre.

A Közgyűlés döntött arról is, hogy az Önkormányzat tulajdonában lévő, a 3100 Salgótarján, Március 15. utca 34. szám alatti ingatlant térítésmentesen az Alapítvány használatába adja. A használati szerződés időtartamát a Közgyűlés a 77/2021. (IV. 29.) határozatával 2026. április 30-ig meghosszabbította.

Az Együttműködési Megállapodásnak megfelelően az Alapítvány a 2023-as évben is biztosította a salgótarjáni lakcímmel rendelkező 0-6 éves korú gyerekeknek a korai diagnosztikai, terápiás és fejlesztő foglalkozások keretein belül gyermekneurológiai vizsgálatokat, a házi gyermekorvosok és védőnők szakmai munkáját támogató szűrővizsgálatokat, egyéni és csoportos mozgásfejlesztést, komplex gyógypedagógiát, valamint Neuro-hidroterápiát (NHT 1.).

A fentiekén kívül a terápiában résztvevő gyerekek szüleinek, nevelésükben, gondozásukban résztvevőknek igény szerint szociális és gyógypedagógiai tanácsadást nyújtanak, akár online formában is.

Az Alapítványnál elérhető diagnosztikus és terápiás szolgáltatásokat a Salgótarján és környékén élő családok a 2023-as évben az előző évekhez képest növekvő számban, összesen 168-an vették igénybe.

Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 2015-ben adott felhatalmazást az újjászerveződött Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (a továbbiakban KEF) működésére. A KEF ebben az évben új tagokkal kezdte meg munkáját, és alkotta meg Salgótarján Megyei Jogú Város Drogellenes Stratégiáját.

A Fórum a 2023. évben a gyermekek jogainak hete keretében elhozta Salgótarjánba a Te döntesz! drogprevenciós színházi nevelési programot. Az előadás a Zenthe Ferenc színház kamaratermében valósult meg, melyen 100 fő középiskolás korú diák vett részt. A kortárs színészek által előadott igaz történetek, valamint azok között egy drogprevenciós szakember narrációja váltotta egymást, melynek révén érthető módon bemutatták azt, hogy miképpen sodródhat bele egy fiatal a drogfogyasztásba, abból hogyan lesz függőség, megmutatva, elmagyarázva a függőséget is, annak nyers őszinte valóságát. Az előadás két részből állt egy interaktív beszélgetés során a felmerült gondolatok megbeszélése által segítették a feldolgozást, a megértést és az emocionális válaszok levezetését. Az előadás nagy sikert aratott a fiatalok körében.

VIII. Jövőre vonatkozó elképzelések, célok meghatározása

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése Salgótarján Megyei Jogú Város 2023-2028 időszakára vonatkozó **Helyi Esélyegyenlőségi Programját** (melynek része az Intézkedési Terv) a 174/2023. (XII. 14.) számú határozatával fogadta el. A HEP-ben az Önkormányzat vállalta, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését.

A Széchenyi 2020 keretében megjelent „Integrált térségi gyermekprogramok” című, EFOP-1.4.2-16 kódszámú felhívásra a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása az Önkormányzat konzorciumi partnerségével sikeresen pályázott. A megvalósítási időszaka 2017. november 1-től 2022. április 30-ig tartott, a fenntartási időszak 2022. május 1-től vette kezdetét, mely 2025. december 31-ig tart. A pályázat keretén belül Salgótarjánban két jelenlétház került kialakításra, két szegregált területen, Zagyvapálfalván és Baglyasalján, melyek heti 40 órában tartanak nyitva. A jelenlétházakban folyó szakmai munka, programok rövid és hosszútávú célkitűzése egyaránt a szegény családokban élő gyermekek fokozott támogatása, szocializációjuk segítése, cselekvő helyi közösségek kialakítása, önszerveződések ösztönzése, megerősítése.

A gyermekek esélyegyenlőségének javítása érdekében a tanulássegítés során a házi feladatok és gyakorló feladatok elvégzése történik, illeszkedve a gyermekek egyéni szükségleteihez és fejlettségéhez. A „Megcsinálom” felhívás során cselekvésbe, tevékenységbe ágyazott tanulás és funkciófejlesztés keretében az általános iskolások közül több gyermek javított félévi eredményeiken a Bázis Jelenlétházban. Augusztus hónap fókuszában a pótvizsgára való felkészítés állt. 2023-ban egy hetes napközi tábornak is helyt adott a baglyasaljai jelenlétház, mely jó gyakorlatot a 2024-es évben is folytatni kívánja az Önkormányzat.

Önkormányzatunknak továbbra is egyik fontos célkitűzése, hogy a fiatalok a városban találják meg hosszú távú boldogulásukat, a kedvező családpolitikai döntések tükrében több gyermeket vállaljanak. Ezek megvalósításához továbbra is fontos feladat az önkormányzati fenntartású bölcsődék férőhelyszámának bővítése és magas színvonalú, rugalmas és biztonságos szolgáltatások nyújtása a családok számára. Ennek tükrében évek óta folyamatosan újulnak meg bölcsődéink. A Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz keretén belül a Miniszterelnökség – Nemzeti Hatóság – (a továbbiakban: Támogató) „RRF-1.1.2-2021 Bölcsődei nevelés fejlesztése” tárgyú felhívást tett közzé, melyre az Önkormányzat RRF-1.1.2-21-2022-00048 azonosító számon regisztrált. A Támogató döntése alapján az Önkormányzat vissza nem térítendő támogatásban részesült. A projekt támogatási összege 419.251.721 Ft. Az elnyert pályázat keretében Zagyvapálfalva városrészben a Makarenkó úton, az Önkormányzat tulajdonában álló üres területen új építésű bölcsőde kerül megépítésre. Az intézmény két teljesen felszerelt, a mai kor igényeinek megfelelő csoportszobában 14-14 fő kisgyermek fogadására lesz alkalmas. A bölcsődei férőhelyszám növelésének eredményeképpen a településrészen élő gyermekek megfelelő szociális biztonságban, megfelelő gondozási, oktatási és kulturális közegben fejlődhetnek, mely megkönnyíti a szülők munkavállalását. A bölcsőde alapkövetétele 2023. augusztus 23-án megtörtént, a munkák jelenleg folyamatban vannak. A projekt fizikai befejezésének tervezett napja 2024. szeptember 30.

A Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása 2023. szeptemberében pályázatot nyújtott be a Belügyminisztérium felkérésére a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet által meghirdetett családok átmeneti otthonai részére külső férőhelyek kialakítására. A pályázat kedvező elbírálásban részesült, így a CSÁO2023 pályázat keretében 11.500.000 Ft-ot nyert a Társulás. A pályázati összegből egy 51 nm-es önkormányzati ingatlan kerül felújításra, mely Salgótarján közigazgatási területén található. A gyermekjóléti alapellátás keretében átmeneti

elhelyezést biztosító, Családok Átmeneti Otthonában nyújtott szolgáltatások célja, hogy a rászorultság mértékétől függően segítse a családot a gyermeknevelésben. A Családok Átmeneti Otthona a családi krízis következtében otthontalanná vált szülők és gyermekeik részére, átmeneti időre – az elhelyezést kiváltó okok megszűntéig - otthonszerű elhelyezés formájában együttes lakhatást és ellátást biztosít szülőknek és gyermekének. A külsőférőhelyek kialakításának szükségességét alátámasztja, hogy ebben az esetben már nagyobb önállóságot élveznek a családok, azonban a szakmai támogatás nem szűnik meg, utógondozás formájában biztosított. A külsőférőhely lehetőségével hosszabb ellátási időkeretet tudunk biztosítani, mely lehetőséget ad az önálló egzisztencia megteremtéséhez, hosszabb távon lehetővé teszi a családi kapcsolati háló fejlesztését vagy egy teljesen új közegbe történő belépését. Az ellátás ideje alatt szociális munkával biztosított segítséget, illetve szolgáltatásokat vehetnek igénybe annak érdekében, hogy a gondozási folyamat vége, a társadalmi reintegrációjuk sikeres legyen.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a TOP 6.9.1-16-ST1 kódszámú, „Forgách-telepi komplex programok” (a továbbiakban: ESZA projekt), illetve a hozzá szorosan kapcsolódó TOP-6.7.1-16-ST1 kódszámú, „Forgách telepi városrehabilitáció” című projekt (továbbiakban: ERFA projekt) keretében a Forgách-telepi szegregátumhoz kapcsolódó célterületen a közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek megteremtése céljából közösségfejlesztést célzó, az érintett lakosság bevonását, beilleszkedését segítő programokat bonyolított le, melyekhez intenzív szociális munka társult, illetve az ERFA projektben a Salgótarján, Forgách Antal telep 6. szám alatti ingatlanban egy közösségi ház kialakítása valósult meg. Az ESZA projekt megvalósításának kezdete: 2018.02.01, fizikai befejezésének napja: 2023.12.11. Az ERFA projekt megvalósításának kezdete: 2018.08.31., fizikai befejezésének napja: 2023.12.11. Az ERFA projekt keretében kialakított közösségi házat a Közgyűlés 20/2024.(II.29.) határozat alapján a fenntartási időszak alatt Salgótarján és Térsége Egészségügyi-Szociális Központja működteti. A közösségi ház helyszíne és adottságai kiváló lehetőséget nyújtanak arra, hogy hosszútávon a Forgách telepi és a közeli szegregátumokban lakói, családjai számára segítséget nyújtson, akár az alapvető higiénés feltételek biztosításához való hozzájárásban, akár a szociális szakemberek helyben történő tanácsadásában.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata - ahogyan a 2023. évben, úgy a következő években is – arra törekszik, hogy jó kapcsolatot tartson fenn a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményekkel/hivatalokkal, szakmai feladatokat ellátó társintézményekkel, jelzőrendszeri tagokkal, civil szervezetekkel.

Önkormányzatunk a gyermekek helyzetének javítását továbbra is kiemelt feladatának tekinti. A gyermekjóléti alapellátások biztosítása, különböző pénzügyi támogatások, széles skálán mozgó intézményi háttér működtetése és fenntartása egyaránt hosszútávú céljai közt szerepel. Továbbá, hogy az új, valamint módosuló jogszabályok betartása mellett magas színvonalon lássa el a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokat.

Salgótarján, 2024. április 30.

Fekete Zsolt
polgármester